

готуватися до школи? та ін. Іншим способом визначення рівня мотиваційної готовності дитини до шкільного навчання є спостереження за діяльністю дітей у підготовчій групі закладу дошкільної освіти. Аналізуючи такі спостереження можна стверджувати, що діти починають частіше цікавитись школою, звертатись до дорослих із запитаннями, пов'язаними з шкільною тематикою, граються у школу та ін.

Важливо пам'ятати, що дитина не народжується з готовністю стати школярем. Правильні уявлення про шкільне навчання, як важливу і відповідальну діяльність, з'являються у неї наприкінці дошкільного – на початку молодшого шкільного віку. Готовність дитини до шкільного навчання – це комплекс здібностей, які формуються та піддаються корекції. Процес формування цих здібностей потребує дбайливого та відповідального ставлення дорослих до дитини, насамперед батьків і вихователів.

Список використаних джерел:

1. Боровська О. Готовність дитини до школи: співпраця з батьками / О. Боровська, Н. Стеценко // Практичний психолог: Дитячий садок: ДП «Преса». – Київ, 2014. – № 1. – С. 42-44.

2. Коваленко О. В. Формування мотиваційної готовності дітей до навчання в школі як проблема / О. В. Коваленко // Збірник наукових праць. – Випуск 7. – Кам'янець-Подільськ, 2011. – С. 63-67. – Режим доступу : http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/znppo_2011_7_13.pdf

Науковий керівник: викладач О.А. Коваленко

НАВЧАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ПРАВИЛАМ БЕЗПЕЧНОЇ РОБОТИ В ІНТЕРНЕТІ

Ю. С. Хоменко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Ми живемо в епоху інформаційних технологій та Інтернету, які заповнили наше життя та відіграють у ньому важливу роль. Просто вражає, скільки часу дорослі та діти проводять в Інтернеті. Кожний шостий житель Землі та кожний п'ятий українець регулярно працює у Всесвітній мережі, а в розвинутих країнах її колапс може призвести до колапсу багатьох сфер суспільного життя.

В Україні понад 200 тисяч дітей віком від 5 до 18 років користуються послугами Інтернет. Кількість юних користувачів зростає з кожним роком більше ніж на 30%, при цьому тільки 15% підлітків здогадуються про труднощі, з якими вони можуть стикатися в Інтернеті, та менше половини мають уяву про елементарні засоби безпеки у мережі Інтернет [3].

Нажаль, розвиток сучасної глобальної мережі Інтернет дав привід для різного виду страхів у дітей та їхніх батьків. Дорослі, часто не маючи досвіду спілкування в Інтернеті, стривожені доступом своїх чад до «всесвітньої павутини». Також, у більшості випадків ніхто не контролює відвідування дітьми сайтів, які можуть мати небажаний вміст (відверті сексуальні сцени, насильство, поштовхи до самогубства, тероризм тощо).

Саме тому співробітники компанії Google, які мають власних дітей, радять батькам [1]:

- розташуйте комп'ютер вашої дитини в місці загального доступу (їдальні або вітальні). Так вам буде простіше стежити за роботою дітей;

- знайомтеся з Інтернетом разом. Якщо у вас діти старші, поговоріть з ними про сайти, які вони відвідують, і обговоріть, що припустимо, а що ні у вашій родині;
- використовуйте налаштування конфіденційності та управління доступом до вашого розташування;
- встановіть захист від вірусів та скористайтесь інструментами блокування небажаного контенту (наприклад, безпечний пошук Google або безпечний режим на YouTube);
- навчіть дітей відповідальної поведінки в Інтернеті;
- оцінюйте Інтернет-контент критично, адже те, що міститься в Інтернеті, не завжди правда та ін.

Проблема безпечного перебування дитини в Інтернеті не є винятково технічною, вона стосується різних аспектів: виховних, освітніх, етичних, соціальних, а також правових. В початковій школі на уроках інформатики, відповідно до навчальної програми, учнів навчають основам безпечної роботи в Інтернеті, етикету мережевого спілкування та різниці між реальним і віртуальним світом. Подібну «виховну роботу» вчителі початкових класів здійснюють і в позаурочний час, а також під час бесід з батьками.

До основних правил, яких навчають дітей у школі та вдома, можна віднести:

- нікому, без дозволу батьків, не давай особисту інформацію (домашню адресу, номер домашнього телефону, робочу адресу батьків, їхній номер телефону, назву й адресу школи);
- якщо знайдена інформацію турбує тебе, то негайно сповісти про це батьків;
- ніколи не погоджуйся на зустріч з людиною, з якою ти познайомився (познайомилась) в Інтернеті;
- не надсилай свої фотографії чи іншу інформацію без дозволу батьків;
- не відповідай на невиховані та грубі листи; про їх наявність сповісти батьків;
- твоє користування Інтернетом повинно підпорядковуватися правилам, які узгоджені з батьками (особливо про допустимий час роботи в Інтернеті та сайти, які ти збираєшся відвідувати);
- не порушуй встановлені правила;
- не давай нікому свої паролі, крім батьків, навіть найближчим друзям;
- не роби протизаконних вчинків і речей в Інтернеті;
- не роби шкоди і не заважай іншим користувачам мережі та ін.

Для того, щоб молодші школярі детальніше ознайомились та добре запам'ятали правила безпеки в Інтернеті, варто запропонувати їм під час практичної роботи з інформатики відвідати сайт **«Онляндія – безпечна країна»**, де вони переглянуть історію-комікс *«Безмежний ліс»* про дев'ятирічного Миколку, який вивчає, як користуватися комп'ютером та електронною поштою, а також *«Нові друзі Ганнусі»* (продовження першої історії), в якій розповідається про публічний характер Інтернету, етикет в Інтернеті, публікацію зображень та авторські права [2].

Для поглиблення знань учнів про безпечну роботу в Інтернеті на уроках інформатики доречно запропонувати наступне завдання: через пошукову систему знайти відомості про *Міжнародний день безпечного Інтернету* та дізнатись, як його відзначають в різних країнах.

Список використаних джерел:

1. Литвиненко О. В. Дитяча безпека в Інтернеті: технології та рекомендації на допомогу батькам / О. В. Литвиненко // Безпека дітей в Інтернеті: попередження, освіта, взаємодія : Матеріали обласної науково-методичної Інтернет-конференції [Електронний ресурс]. – Кіровоград, 2014. – С. 15-18. – Режим доступу : <http://konf.koippo.kr.ua/blogs/index.php/blog2/>

2. Он-Ляндія. Безпечна Веб-країна [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://disted.edu.vn.ua/media/bp/html/oppilaille.htm>

3. Полевчук І. Д. Технології безпечної роботи в мережі інтернет / І. Д. Полевчук // Безпека дітей в Інтернеті: попередження, освіта, взаємодія : Матеріали обласної науково-методичної Інтернет-конференції [Електронний ресурс]. – Кіровоград, 2014. – С. 19-20. – Режим доступу : <http://konf.koippo.kr.ua/blogs/index.php/blog2/>.

Науковий керівник: викладач О. А. Коваленко

СІМЕЙНІ СТОСУНКИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ВИХОВАННЯ ДИТИНИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

В. В. Царенко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Усе починається з дитинства. Формується характер, вибираються друзі, складаються взаємини з рідними і близькими людьми, виробляють норми поведінки, а головне – закладаються традиції сімейного виховання, які передаються наступному поколінню [2, с. 22]. «Якщо діти живуть в обстановці критики, вони навчаються критикувати і засуджувати інших людей; якщо діти живуть в умовах ворожнечі і злості, вони вчаться бути злими, учаться битися; якщо діти живуть серед насмішок, вони стають нерішучими і надто скромними; якщо діти живуть в обстановці сорому і збентеження, почуття власної гідності поступається місцем почуттю провини; якщо дитина росте в терпимості, вона вчиться розуміти інших; якщо дитину підтримують, вона вчиться цінувати себе; якщо дитина живе в розумінні і дружелюбності, вона вчиться знаходити любов у цьому світі» [1, с. 10].

Сучасна сім'я стикається з дуже складними проблемами. Це пов'язано зі збільшенням чисельності малозабезпечених сімей, з чинниками, що позначаються на здоров'ї населення, приводять до зміни традиційних ролей у сім'ї, особливо ролі жінки, зростання кількості неповних сімей. Процес виховання дитини молодшого шкільного віку ускладнюється в тих сім'ях, де батьки вдаються до пияцтва, ведуть аморальний спосіб життя. Стає неблагополучним і життя дітей: погіршуються їхнє здоров'я, харчування, умови побуту. Статистика свідчить про збільшення чисельності безпритульних дітей, зростання дитячої злочинності і соціального сирітства. Дедалі більше зустрічаються випадки дитячого алкоголізму і наркоманії, жорстокого поводження і насильства.

Не менше занепокоєння викликають сім'ї нейтрального типу, в яких відсутній будь-який контроль поки батьки зайняті на роботі. В основному це матері-одиначки, розлучені жінки, яким соціальні умови не дозволяють у повній мірі займатися вихованням своїх дітей [3, с. 88–90].

Щоб краще зрозуміти вплив сімейних стосунків на виховання дітей молодшого шкільного віку нами була проведена бесіда, спостереження та проєктивна методика «Сім'я тварин». Експериментальною базою дослідження обрано Маловиськівську ЗОШ № 4 I-III ступенів Кіровоградської області. Кількість респондентів становить 40 учнів 4-А і 4-Б класів. При проведенні проєктивної методики «Сім'я тварин» до уваги ми брали кольорову гаму малюнку, якість ліній (натиск, товщина), особливості зображення тварин (птахів) (табл. 1):